

Ks. Jerzy Chmiel

X. KONGRES STUDIÓW STAREGO TESTAMENTU I COLLOQUIUM BIBILICUM W WIEDNIU 1980

W bieżącym roku Wiedeń był miejscem X. Kongresu Międzynarodowej Organizacji Studiów Starego Testamentu (*International Organization for the Study of the Old Testament*; skrót: IOSOT). Organizacja ta skupia badaczy starotestamentalnych różnych wyznań i bezwyznaniowych, których łączy jeden wspólny cel: naukowe badanie Biblii. Co cztery lata odbywa się kongres starotestamentalistów, a łącznie z nim mają miejsce również spotkania badaczy tekstu masoreckiego i Septuaginty.

Zapowiedziany na 20—21 sierpnia 1980 r. Kongres Międzynarodowej Organizacji Studiów Masoreckich (*International Organization for Masoretic Studies*) nie odbył się w tym roku. Natomiast w dniach 22—23 sierpnia br. zebrali się badacze biblijnego tekstu greckiego skupieni w Międzynarodowej Organizacji Studiów Septuaginty i Pokrewnych (*International Organization for Septuagint and Cognate Studies*). Wśród licznych wystąpień trzeba zasignalizować ciekawy panel na temat hebrajskiego i greckiego tekstu Księgi Samuela (przy uwzględnieniu tekstu masoreckiego, odkryć kumrańskich i Septuaginty). Zaciekawili specjalnie: D. Barthélemy, który mówił o jakości tekstu masoreckiego Samuela, oraz badacz izraelski, E. Tov, poruszający problemy metodologiczne stosunku tekstu hebrajskiego z Q do LXX. Z innych komunikatów, których było wiele, warto odnotować: słownik komputerowy tekstu greckiego Daniela (R. Martin, USA); homofonia w LXX (J. de Waard, Francja); antropomorfizmy w LXX (O. Munnich, Francja); wydanie krytyczne armeńskiego ST (C. Cox, Kanada). Refleksja, jaka nasunęła się polskiemu uczestnikowi tego kongresu: szkoda, że tak mało mamy do powiedzenia na tym odcinku; jesteśmy bardzo zaniedbani i zapóźnieni w studiach grezystycznych. A szkoda, bo były dobre tradycje...

W dniach 24—29 sierpnia br. obradował właściwy X. Kongres IOSOT. Przygotowany został bardzo starannie przez przewodniczącego organizacji, wiedeńskiego starotestamentalistę ks. prof. W. J. Kornfelda i sekretarza o. prof. G. Braulika. Honorowy patronat nad kongresem objął prezydent Austrii dr R. Kirchschräger, którego syn jest świeckim teologiem-bibliistą. Na inaugurację kongresu w auli wiedeńskiego uniwersytetu wykład nt. *Qdś i prawo Boże w Starym Testamencie* wygłosił ks. prof. Kornfeld. Obrady toczyły się w dwóch cyklach (aulach) równocześnie: pozwoliło to na wygłoszenie większej ilości referatów i komunikatów, lecz z drugiej strony uniemożliwiało uczestnikom wysłuchania wszystkich wystąpień, zwłaszcza kiedy spotkały się dwa mocno interesujące tematy. Sytuację ratowały streszczenia wszystkich wystąpień (*Abstracts*) przygotowane przez organizatorów i rozdane przed obradami w teczkach uczestnikom. Trudno byłoby tutaj streszczać wszystkie wystąpienia, które dzieliły się na referaty i krótkie komunikaty (*short communications*). Ograniczyć się tylko do kilku spostrzeżeń.

Przeważały prace analityczne, mało było ujęć syntetyzujących, a także czuło się brak analiz (i syntez) teologicznych. W ogóle teologia starotestamentalna na ostatnich kongresach jest jakby zaniedbana. Nie miejsce tu na diagnostykę tego zjawiska, ale trzeba je nazwać niepokojącym! Nie brakło wystąpień z pogranicza Biblii i kultury, np. interpretacja biblijna w operze A. Schönberga *Mojżesz i Aaron* lub próby rekonstrukcji psalmodii hebrajskiej w kulcie Izraela. W tym zgromadzeniu badaczy z całego świata liczną grupę tworzyli bibliści polscy (15 osób); była to chyba najlicniejsza grupa polska ze wszystkich dotychczasowych zagranicznych spotkań biblijnych. Polacy brali również cenny udział w obradach kongresu: w dziale re-

feratów o tzw. przykazaniu noahickim (Rdz 9, 1—7) mówił ks. prof. L. Stachowiak; a w dziale krótkich komunikatów wystąpili: ks. prof. St. Grzybek (*Obraz człowieka czy Boga w Syr 17, 1—14?*) i ks. dr B. Wodecki (*Uniwersalizm zbawczy u Trito-Izajasza*). Inne komunikaty polskie zostały pomieszczone w powielonych streszczeniach.

Z imprez towarzyszących należy odnotować: przyjęcie w ratuszu miejskim, przyjęcie w Klosterneuburg z udziałem kardynała F. Königa, przyjemna wycieczka jednego popołudnia w dolinę Dunaju („nad pięknym mądrym Dunajem”), bankiet w hotelu *Intercontinental*, wystawy znaczków z motywami biblijnymi oraz biblijnych manuskryptów i inkunabułów iluminowanych z austriackiej Biblioteki Narodowej, nie mówiąc już o starannie przygotowanym programie kulturalnym dla osób towarzyszących uczestnikom kongresu. Wiedeń jest miastem kongresowym, dlatego X. Kongres IOSOT należy zaliczyć do udanych. Następny odbędzie się w Salamance.

*

W dniach 24—25 października 1980 r. odbyło się w Wiedniu Colloquium Biblicum na temat *Ofiara i kapłaństwo*, zorganizowane przez Instytuty Starożytności i Nowego Testamentu Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu Wiedeńskiego oraz Radę Naukową Austriackiego Dzieła Biblijnego (ÖKB). Obrady obejmowały wykład publiczny, z którym został zaproszony ks. prof. H. Schürmann z Erfurtu (NRD). Wykład ten, zorganizowany w sali uniwersyteckiej, zgromadził tłumy słuchaczy; prelegent mówił o znaczeniu śmierci Jezusa w kontekście Jego przepowiedziania Królestwa. Następnie odbywały się sesje robocze dla uczestników Colloquium. Na podstawie krótkiego wystąpienia (10—15 min.) jednego z uczestników toczyły się długie dyskusje, w których wszyscy mogli swobodnie wymieniać myśli.

Tematy były następujące: liturgia kapłańska wg Kpl 17; kapłaństwo Chrystusa wg Hbr; Izrael jako lud kapłański; hermeneutyka Starego Testamentu w rozumieniu kapłaństwa nowotestamentalnego; autorytet w gminie Apostoła Pawła; święcenia wg Listów Pastorskich; sakramentalne rozumienie „posługi jednania” (2 Kor 5, 18—20).

W Colloquium wzięli udział obok austriackich biblistów zaproszeni egzegeci z Węgier, Czechosłowacji i Polski (obecni byli ks. prof. K. Romaniuk i piszący te słowa).

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

Ks. Kazimierz Romaniuk

XXXV ZJAZD TOWARZYSTWA STUDIÓW NOWOTESTAMENTALNYCH (TORONTO 1980)

Kolejny, trzydziesty piąty już, Zjazd międzynarodowego i międzywyznaniowego Towarzystwa Studiów Nowotestamentalnych (*Studiorum Novi Testamenti Societas*) odbywał się tym razem na uniwersytecie w Toronto — dokładnie: w pomieszczeniach Trinity College i King's College — w dniach od 25 do 28 sierpnia 1980 r.

Problematyka Zjazdu nie posiadała charakteru jednolitego, o czym świadczą tytuły nie tylko krótkich komunikatów, lecz także pięciu głów-